

SZENTES és VIDÉKE

A Csongrádvármegyei Gazdasági Egyesület Hivatalos Közlönye.

Megjelen **vasárnap és csütörtökön.**
Előfizetési ár:
Hegyzetvére 2 korona 50 fillér. Félévre 3 kor. Egész évre 10 kor.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Kossuth-tér, Haris-ház,
hová a kéziratok címzendők.

Hirdetéseket és nyilttéri közleményeket
a kiadóhivatal
mérésékelt áron számít fel.

A nagybirtok és a kisbirtok.

A magyar kisbirtok a nagybirtokból nőtt ki. A parasztbirtokkal szemben a középbirtokot is a nagyok alatt kell értenünk. Nem erőszakos módon, hanem a törvényhozás önkéntes elhatározásából, az urbériség megszüntetésével. E nagy történelmi mozzanatnak gazdasági és nemzeti politikai indító okai ismereteseek. Gyarapítani akartuk nemzeti erőnket, sokszorosítani a kereső munkára való erőt és kedvet. Tudjuk, hogy földmivelő parasztságunk a városokozásoknak meg is felelt és különösen a dűsabb talajú vidékeken rövid idő alatt aránylag igen nagy haladást tett az anyagi és értelmi gyarapodás terén.

Míg a kisbirtokosság a primitív gazdálkodási módok mellett is gyarapodott, a nagybirtokot nehéz küzdelmekbe sodorták a viszonyok. A megszorodott üzemi költségeket, közterhékkel és társadalmi szükségletekkel szemben az úgynevezett modern gazdálkodás terére kellett lépnie, a mely nagy élő és holt instrukciót, nagy forgó tőkét követel s igen nagy kockázattal jár. Az átmeneti bajokkal különösen sok középbirtok nem volt képes megküzdeni. Mélyebben vizsgálódva, arra jövünk, hogy a rengeteg sok birtokcserében a gazdasági befektetésekre elvállalt terhek nagyobb szerepet játszottak, mint birtokosaink sokszor hánytorgatott könnyű vére, drága kedvtelése stb. Csak a kötött birtokok és a latifundiumok fogalma alá eső nagybirtokok tudták győzelmesen megállani a nagy átalakulást s megmaradni az ősi birtokos családok kezén.

Eme viszonyok közepette, a mi a fejlődésben egészséges és hasznos volt, az mind az egyes birtokkategóriák között való természetes érdekkapcsolat érvényesüléséből folyt. A nagybirtokok honosították meg a jobb művelési módokat, ismertették meg a legszükségesebb gazdasági gépeket, az ekéket, rostákat, ceszlógépeket; azok jártak elül a visszabályozások és talajjavítások terén, terjesztették a fejlettebb állattenyésztési ismereteket és a jobban hasznosítható állatokat. A kisbirtokosság szolgáltatta a szükséges munkaerőt, vásárolta a nagyobb gazdaságokból a tenyésztőállatokat, a vetőmagot. Birtokeladások esetén az volt a legjobban fizető vásárló, a bérbeadásoknál a legjobban fizető bérlő. Csakhamar odafejlődtek az állapotok, hogy a nagybirtok értéke és jövedelmezősége attól

lett függővé, vajon fizetőképes és vállalkozó kisbirtokosokkal, meg gazdasági munkásokkal van-e körülveve.

A viszonyok ilyen irányú fejlődésében akkor állott be zökkenés, a midőn a kisbirtokosság erősen megszorodott s nagy tömegű birtoktalan rajokat bocsátott ki magából, a melyik azután sem elegendő, sem elegendően fizetett munkát nem találtak. Ezt az állapotot használták föl az agrárszociálista igazgatók és ennek orvoslása ma is mezőgazdasági politikánk legnagyobb problémája.

A javaslatba hozott orvoszerek között szerepelnek az állami telepítések, a parcellázások, hitbizományoknak az ország határszéleire való áttelepítése, a parcellás bérleteknél a lábrakapott földuszóra megfekezése. Mindezek közül csak az utolsó az, a mely teljes erővel érvényesülhet. A hitbizományok áthelyezése a sürgős szükséggel szemben nagyon lassú processzus lehet, mert hiszen minden mást számon kívül hagyva, oly nagy pénzügyi műveletekkel jár, hogy csak erőnk túlságos megfeszítésével mehetne nagyobb lépésekben előre. Az állami telepítések és parcellázások csak kis mértékben jöhetnek alkalmazásba, amennyiben föltétlenül helyes, ha az állam bizonyos pontokon a kényszereladásra kerülő birtokokat megveszi s betelepíti, valamint az is, ha a nemzetiségi vidékeken levő állami birtokokra a túlszorodott vidékek magyarságából keresi a vevőket. De mindezek a dolgok csak addig a határig mehetnek, hogy a magyar birtok állandóságát intézményesen meg ne támadjuk, s ne hogy költsenek a föld szegény népében oly igényeket és vágyakat, a melyeket aztán kielégíteni, a jogrend megbolygatása nélkül nem lehet.

Ha tehát nemzeti erőnk továbbfejlesztése szempontjából most is fontos az, a mi az urbériség megszüntetését s a modern magyar kisgazdálkodás megteremtését megokolta, hogy tudniillik nyissunk nagyobb tért földmivelő népünk önálló, saját kenyerén élő működésének, hogy a kisgazdák fiai a szülői vagyon elforgácsolása nélkül is önálló gazdákká nőhessenek, szaporodjanak a magyarság erejét alkotó önálló gazdasági tüzhelylyel bíró családok: ennek a fejlődési processzusnak előmozdításában megint csak nagybirtokosainknak kell előljárni. Nem úgy, hogy birtokaikat tulajdonilag is fölösszák a földműves nép között, nem olyan módon, a mely a földbirtok tulajdonjogi

szikla szilárdságát csak legkevésbé is érintené, hanem a földműves nép és a nagybirtok között fönnálló érdekkapcsolat megfelelő módon való kihasználásával, a fönnálló magánjogi rendben és a gazdasági követelményeknek megfelelően.

Ezt a nagybirtoknak kisebb, földműves családok által vállalt bérletekben való hasznosításával érjük el. Ez az a mód, a mely mellett a kisbirtokos parasztság szaporodásának megfelelő, folyton táguló működési tért nyer; ez az, a mely mellett nagybirtokosaink jövedelmeiket újabb terhes befektetések és kockázatok nélkül szaporíthatják; ez az, a mely kereseti és jövedelmi gyarapodást jelent úgy földmivelő népünkre, mint a nagybirtokosokra nézve, a mely tehát a nemzeti lakosság és jövedelem nagyarányú gyarapodásával egyértelmű.

A földművelés ilyen módjának elfoglalása igen fontos gazdasági és társadalmi átalakulásokkal jár. Az évenként jelentékeny számban előálló új háztartási és gazdasági berendezkedések nagyban emelik az egész logyasztást, de különösen az ipart. A földművelő nép fölöslege a helyett, hogy a városokba özönlene, s itt a bizonytalan, züllő ekzisztenciák számát szaporítaná, a biztos, önálló és produktív munka terén marad. A gazdasági üzemvitel gondjaiba sülyedt nagy- és középbirtokos több idővel és jövedelemmel rendelkezvén, jobban hasznosíthatja magát a társadalmi és önkormányzati terén. Sőt az új rend döntő tényezője lehet a nagy és középbirtok tehermentesítésének is; mert a fölöslegessé vált élő és holt instrukció értéke, a forgalmi töke, a terhek apasztására fordítható. A bérösszegekben nyert jövedelemgyarapodás pedig megkönnyíti az adósságok törlesztését. Végül az új rendben látjuk a legjobb terjeszkedési területét annak a tőzsgyökeres, eredeti és okos magyar kisgazdálkodási rendszernek, melynek kiváló eredményeit oly szépen láthatjuk az Alföldön már uralkodó tanyás gazdálkodásban.

Kétségtelen, hogy ennek a fejlődési iránynak is megvannak a maga komoly nehézségei. Sok nagybirtokos sajnálja szétbontani a már megkonstruált üzemet, sok helyütt nem mutatkoznak még alkalmas bérlők. Mindezek azonban csak oly nehézségek, a melyeket a kölcsönösen érzett szükség mihamar elhárít.

Természetes, hogy a nagy- és középzüzetem semmiféleképpen nem tart

juk teljesen megszüntendőnek. Lesznek olyan nagybirtokok, a melyek továbbra is sikeresen fognak ellenállnia az életviszonyok, a fizetett munkaező és a köztartozások drágulásának, mert kiváló s élthivatásukat csak a gazdálkodásban föltalálható emberek kezében vannak. Erre kell is számítanunk, de a nélkül, hogy bármit is engednénk a változó fejlődési irány szükségszerű jellegéből.

Több nagybirtokosunk rálépett a kezdés terére. A kezdő lépések, akár a hérlők arravalóságát, akár a tulajdonosoknak fizetett bérösszeget tekintjük, sikerrel biztatnak. Sőt megvalljuk, az eddig történtek nem annyira a nagybirtokos, mint inkább a hérlővállalkozók érdekei szempontjából adnak aggodalomra okot, mert meglehetősen fölszigazott árákon mentek a vállalatba. Kétségtelen azonban, hogy a tulajdonos és földjének állandó művelői között fönmálló természetes érdekkapcsolat itt is éreztetni fogja mérsékelő hatását.

Hálát kell adnunk a gondviselésnek, hogy nemzeti erőink gyarapításának még ilyen nagy belső tere van. A nemzeti érdekeknek az az eleven érzése, a mely bennünket ezer éven át föntartott, hamarosan odatereli gazdasági fejlődésünket, erre a természetes és közvetlenül előttünk álló tere is.

Városi közgyűlés. Szentelen, kurta közgyűlést tartott a városi képviselőtestület hétfőn, október 5-én. Csak egy érdeklődés mellett jelentéktelen tárgyak kerültek sorra, s így esett meg, hogy a képviselőtestület már akkor oszlott szét, amikor rendes szokás szerint még csak bele szokott fogni a tárgysorozat leírésébe. Az apró kis közgyűlés lefolyása a következő volt:

Elnök: Mátéffy Ferenc dr. polgármester pontban 9 órakor megnyitja a közgyűlést s bemutatja az Eperjesi Ifjak üdvözlő levelét a szeptember 24-iki közgyűlésen hozott határozatra. A közgyűlés az üdvözlést tudomásul vette.

Az Antalfi Istvánnal kötött Kucoricsárda bérletet a hérlő kérelmére a közgyűlés felbontotta. A vasut melletti artézi kút telexkönyvezési ügye visszaadott a tanácsnak tanulmányozásra.

Jóváhagyta a közgyűlés a Kovács Mihály-féle ház eladási ügyét, s a belügyminiszter rendelkezése egy szakaszt törölt az építkezési szabályrendeletből.

B. Kiss Pál volt rendőrhadnagynak a működése idejére esedékes pótfizetést a közgyűlés kiutalta.

A trachomas betegek kezelésével járó költségek viselésére a közgyűlés a belügyminiszter felkéri.

A körös tiszta marosi armentesítő társulatot megkeresi a közgyűlés a Kurcza vízének időnkénti felfrissítése iránt.

Miután még egy pár behajthatlan tartozás leiratott s a Délvidéki Magyar Közművelődési Egyesület részére 200 korona megszavaztatott: a közgyűlés negyed 11 órakor véget ért.

Muzsikus- és kóbor-cigányok.

Aki végighallgatta a múlt hetekben Budapesten, a Népszínházban tartott, fölöttébb érdekes cigányzene-versenyt, annak nagy volt bizonyára az ó gyönyörűsége. Ahány cigány-

primás a bandájával a versenyben résztvevett, mind megannyi mint tanult művész és koncertkedős szerepelt ott és elragadtatással élvezték művészetüket úgy a laikusok, akik csak magyar nóta mellett tudnak mulatni, mint a zeneértők, akik szigorú szempontokból bírálták a Fáraó-ivadékok produkcióit.

Fáraó ivadékok! — Ez a kifejezés voltaképpen ma már nem helyes, nem megfelelő. Smokkingos, reddigótos elegáns világfiak álltak ott a Népszínház színpadán, akik előtt a falusi szegény ember bizonyára mélyen megemelné a fővegét, mert legalább is nagyságos uraknak nézné őket. Nem Fáraó-ivadék ez már, hanem valamenyny mind, civilizált, konzervatóriumot végzett és többé-kevésbé művelt ember áll a nagyobb cigánybandák élén melyek a Népszínházban szerepeltek. A régi jó idők elmentek a cigányra nézve is abban az értelemben véve, ahogy hajdanában fogták fel a cigányok helyzetét. A mai városi, különösen a nagyvárosi cigány kottaismerő, tanult zenész, akinek folyton tanulnia és művelnie kell magát a mesterségében, vagy helyesebben szólva, a művészetében.

Nagy örömmel látjuk ennek a lenézett, megvetett népfajnak a haladását. Kultúránk haladása talán legszembetűnőbb a városi cigányokban. A csinált és gondolatöltözött barna fiukon kitetszik, hogy csak olyan elegánsan tudják durrogtatni a pezsgős-palackot, akár a született nagyurak. A vérkeresztződés is igen csak kitetszik már a városi cigányainkon. Tünőben van ennek folyton a faji jellegük és sok magyar zeneszere, ha az utcán látjuk, nem igen mernők vakon rafogni, hogy cigány.

A Budapesti cigányversenyen tűnt ki, milyen nemes és szép specialitása Magyarországnak a zenéző cigány, aki olyan muzsikáló hajammal és érzékekkel születik a világra, mint a legképzettebb zenész. És ha tanul és műveli magát, művészzé lesz, amint erről tanúságot is tettek most a jelesebb cigányprimások. A Patikárus Ferkók és Rácz Pálk ivadéka méltó lett a nagyapákhoz. Úgy anyagilag, mint művészet dolgában haladnak és erősbödnék.

Cigányainknak nagy okuk van rá, hogy a budapesti versenyből erőt és biztatást merítsenek. Haladni kell nekik is a korral, hogy hátra ne maradjanak. Tanulni kell, folyton tanulni, hogy ne csak zenei érzék és érzés, hanem tudás dolgában is felvehessék a versenyt a nemzetközi zenészekkel. A Budapesti zenekonzervatórium tanulói között nem ritka már a cigánysarjadék és óhajtható is, hogy minél többen latogassák a legfelsőbb zeneiskolát, hogy aztán a városokban tovább fejleszessék a zenei tudást és ízlést.

És míg a zenéző, a muzsikus cigányok ilyen hatalmasan befejeződtek a mi kultúránkba, az oláh-cigányok most is azt a közveszélyes, csavargó elemet képezik, mint ötvén vagy nyolcvan esztendő előtt. Munkakerülő, renyhe népség ez most is, mely koldulással, csalással és lopással tartja fenn magát és szenvedvény nyomorúságot, nélkülözést, hideg fagyot, ellentállott eddig minden letelepítési kísérletnek. Igaz, hogy ezek a letelepítési kísérletek eddig valójában sem komolyak, sem a célnak megfelelőek nem voltak. Csak egy csomó pénzbe kerültek; egyéb érdemük bizony nem volt. Nem is fogtak a hatóságok kellő érzékkel hozzá, mert első sorban erőszakkal, csendőrszorongással akarták egy helyhez kötni az oláh cigányt, Természetes, hogy az nem tudott megmaradni a faluban, ahová a csendőrök dirigálták, mert a falu népe részben félt tőle, részben megvetette, gúnyolta és üldözte. Rabság, megvetés, gyötrelm lett az osztályrésze a letelepített oláh cigányoknak. Ezért is szökött meg a legelső kínálkozó alkalommal.

Másként, sokal tapintatosabban kell ezt a kérdést megoldani s az erős, egészséges, okos oláh cigányfajt a kultúrának megmenteni. Nagy városokba kell őket vinni és ott rendszeres, megfelelő munkával ellátni őket; vagy az egész oláh cigányságot egy helyen letelepíteni, ahol együtt, egymás között élhetnek és nem kell embertársaiktól lenézést, megvetést tűrniök.

Amíg ezt meg nem tesszük, az oláh ci-

gány mindg kóborolni fog, megnyugovás és becsületes kenyérkereset nélkül, kitzasztva az emberi társadalomból, mint szegényfoltja a magyar közigazgatásnak.

A t. közönséghez.

Lapunk XXIV-ik évfolyamának utolsó negyedéhez érkezünk el: 24 esztendője, hogy a »S z e n t e s é s V i d é k e«, a keletkezésekor a maga elé tűzött programhoz hiven, önzetlenül szolgálja Csongrádvármegye és Szentés város érdekeit; becsületes, laudatlan munkában igyekszik elősegíteni szűkebb hazánk szűföldünk szellemi és anyagi felvirulását.

Nem panaszkodunk — mert ezzel igaztalanságot követnénk el — a fölöt, hogy a közönség eddig nem méltányolta eléggé tisztátörökvésünket. Előfizetők szép száma, egyre bővülő köre is az ellenkezőjére vallana, amely tekintve attól az erkölcsi sikertől, mely sokszor farasztó és nehéz munkánkat jutalmazta.

Mindéz együttvéve pedig erről győző meg bennünket, hogy helyes az út, melyen megfelmúlhatetlenül előre haladunk; a közjóra üdvös a cél, melyet munkásságunk elé kitűztünk. E célkért kell tehát, az eddigi úton előhaladva, továbbra is küzdenünk és — mert lapunk egyébként is mindenben és kizárólag a közönség érdekeit szolgálja — ezért kérjük a t. közönségtől, hogy nagybecsű pártoltsával törökvésünket ezután is támogatni és az előfizetést mielőbb megújítani sziveskedjék, nehogy a lap szétküldésében zavarok támadjanak.

Megvagyunk róla győződve, hogy az a kérésünk meghallgatásra lel és előfizetők köre ezáltal is csak szélesülni fog.

A »S z e n t e s é s V i d é k e« előfizetési ára a régi marad:

Negyedévre	2	kor. 50
Félévre	5	» —

mely összeg vidékekről legzélszerűbben posta utalványon küldhető be, míg a helybeli előfizetők a lapkihordóknál, vagy a kiadóhivatalban (Kossuth-tér, Haris-ház) nyugta ellenében tejesítik a fizetést.

Az előfizetések mielőbb való megújítását kéri.

Szentés, 1908. okt. 1-én.

tisztelettel:

A »Szentés és Vidéke« szerkesztősége és kiadóhivatala.

Ujdon s á g o k

Szentés, 1908. október 7.

— **Gyűlések a vármegyén.** Csongrádvármegye törvényhatósági bizottsága a f. hó 16-án délelőtt 10 órakor tartja rendes évnyegyedes közgyűlését, a vármegye-ház nagytermében. Ezt megelőzően, f. hó 12-én délelőtt 9 órakor az állandó választmány ülésez a kisteremben, hogy a közgyűlés tárgysorozatára kerülő ügyeket előkészítse és határozati javaslattal ellássa.

— **Zsilinszky államtitkár kiténtetése.** Mint megbízható forrásból értesülünk, Zsilinszky Mihály vallás és közoktatásügyi államtitkár, vármegyénk érdemes volt főispánját a király legközelebb valóságos belső titkos tanácsossá fogja kinevezni.

— **A Kárász birtok bérlete és parcelálása.** Beretvási János földbirtokosától, a horgosi Kárász-féle 6000 holdas birtok eddigi

bérlőjétől f. hó 5-én vette át a birtok felét, 3000 holdat Heymann kiszombori birtokos új bérlő. Az átvételnél mint tanúk, Novák József országgyűlési képviselő elnöke alatt jelen voltak: Freiler Jenő a kárász uradalom inspektora, Bretvárs Janos és Heymann, az új bérlő. — A horgosi birtok többi 3000 holdját parcellázzák és kisgazdáknak adják bérbé.

— **Tíz éves gyilkos.** Megírtuk lapunk egyik előző számában, hogy Sebők József csanylelti lakos kis gyermekét a kukoricaföldön megfojtotta találtak és hogy a gyermek szaja homokkal meg kukoricaszarral volt betömve. A gyilkost azóta hiába nyomozták, nem tudták kézrekeríteni. És a titokzatos gyilkosság örökre is homályban maradt volna, ha maga a bűnös nem tesz vallomást. A gyilkosságot ugyanis, mint most értesülünk, egy Török Viktória nevű tíz éves leány követte el. A gyermekek a kukoricában játszottak és e közben összeeszetek. Az idősebb leány annyira dühbe jött, hogy a Sebők gyereket a földre teperte és a száját betömve, magára hagyta. A 10 éves Török Viktort azonban folyton kínozza a tudat, hogy ő a gyilkosa a kis játszópajtásának. Ejjel többször fölriadt és panaszkodott az anyjának, hogy nagyon fél, mert ő fojtotta meg a Sebők kis gyermekét. Az anya megrémült leánya vallomásán és azt hitte, hogy a leány megtébolyodott. Másnap reggel fel is vitte a községhez, hogy nézzék meg, nincs-e valami baja a gyermeknek. De Török Viktor olyan értelmesen felelt a kérdezősködésekre, hogy mindenki láthatta a kisleány épelmeletességét, aki egészen részletesen beszélt el a gyilkosság történetét. A tízéves gyilkos leány cselekedete az egész községet nagy izgatottságban tartja.

— **Építkezések a Tiszán.** A szegedi folyamterménység vezetése alatt a Tiszán, lent és lent, ameddig a folyamterménység területe terjed, nagyobb mederszabályozási építkezések folynak, melyekről a következő értesüléseink vannak: Főnt Csongrádnál a folyón partbiztosítási munkálat folyik. Nagyobb kőhányással erősítik a partot. Ezt a munkát Hubert királyi mérnök vezeti. Csongrád fölött, az úgynevezett Ellési-zátonynál pedig mederszabályozás van folyamatban, kotrással és rőzsemunkával. Szeged fölött, a Maros-torkonál zátonykotrás és medermélyítés folyik. Végül lent Zentánál kőhányáson és rakpartépítési munkálatok folynak a folyamterménység embeiri.

— **Útonállás.** Dorosmáról írja levelezőnk: Schwarcz Mór dorosmai lakossal régtől haragban élt Krémer Imre földműves. A harag onnan ered, hogy Schwarcz Mór valamikor lopással gyanúsította Krémer Imrét, aki aztán ezért bosszút esküdött Schwarcz ellen. A f. hó 5-én Schwarcz a dorosmai állomás felé vezet úton haladt, mikor a reá leselkedő Krémer a kukoricából, egy hatalmas husággal fellegyerve, e kiáltással rohanta meg: — »Megállj, most meggyilkollak!» — A megtámadott ember, a kapott ütlegek után beharag a Czérna Mihály házába. Az útonálló Krémer pedig a csendőrség tette ártalmatlanná.

— **Az időjárásról.** Meteoromost teszi közzé a lapjában az októberi időjárásra vonatkozó jóvondolását. Ezzel kapcsolatban részletesen beszámoló, dátumonként, a szeptemberi időjárásról. Az októberi jóvondolásra vonatkozó adatokat a következőkben ismertetjük. — A hold szokatlanul nagy befolyása e hónapban onnan eredt, mivel ez időben földünk e hú kísérője meglehetősen központi állásban volt földünkkel és a nappal, ami a múlt hó 21-én érte el a legnagyobb fokát. A holdnak olyan döntő befolyása volt légkörünkre, hogy sem a Szaturnusz, sem pedig a Jupiter befolyása nem érvényesülhetett észrevehetőleg. A

hold e befolyása még tart, de már egyre gyöngülő állapotban, úgy, hogy a 28-ki csomópont hatása, ha nem is egészen, de már érvényesülhetett, mert már 27-én erősen felhőztes volt az égbolt s kevés eső is esett és 28-án reggel erős köd ülte a levegőt; de később felszállt a köd és újra derült, meleg lett az idő, ami a holdnak még mindig, fentebb említett befolyására vezethető vissza. Végleg október 6-án török meg a hold befolyása, amikor holdfogyatkozásunk is lesz. Az október havi csomópontok: 3—4—6—13—16—20—28 és 31-re esnek, és okt. első napjai erősen hűvöseknek, változatosoknak ígérkeznek. A változás legvalószínűbben szeles jellegű lesz, vagy csapadékos; 6-tól kezdve azonban már erősen csapadékosnak ígérkezik, úgy, hogy csak közepe felé, a 16-ki csomópont hatása alatt jöhet allandóbb időnk, mely azonban e hónap utolsó negyedében ismét változatos, különösen hűvössé változhatik. Október hónap a kedélyre is ható csomópontok 4—5—25—31-re esnek, a két előbbinek inkább lesújtó, a két utóbbinak pedig szenvedélyes és indulatba hozó hatása a legvalószínűbb.

— **Hirtelen halál.** Csúcs Sándor I. tizedbeli, kucsparti-útcái lakos tegnap reggel több más szentesi lakossal Csongrádra kocszított a — szüretelni úgy, ahogy a szentesiek az utóbbi években odaát a szomszéd városban már szüretelni szoktak, hogy tudniillik, lában viszik meg a szőlőt és aztán személyesen mennek át, hogy leszedessék, kipréseltessék és mustot szűriessen. Mar Csongrád alatt jártak a szüretelőik, mikor Csúcs Sándor egyszer csak kivágódott a kocsiában és mire társai segítségére siettek volna, — meghalt. A java korban levő embert születés óta meg, az esetről telefonon értesítették Csongrádról Mátéffy Ferenc dr. polgármestert.

— **Ásatások Szentes határában.** A szentesi régészeti tansulat, mint minden évben, az idén is megkezdte az őszi ásatásait és pedig ismét Berekháton a Dancsik-féle földön. Ez alkalommal is több, mint 20 sirt tartak fel, — közöttük egy rómaiát is — a régészet szempontjából becses leletekkel. E sírmezőről — melyen már eddig 120 sirt tartak fel — igen érdekes, és az archeológiában fontos értékes jeleket meg az akadémia közlönyében Csallány Gábor múzeumőr tollából a tárgyak legnagyobb részéről a nemzeti múzeumban rajzokat készítettek, a melyek a decemberi közlönyben fognak megjelenni. Az e fajta leletek, mint Csallány bebizonyította, nem a VIII—IX századból, de II—III ik századból való germánkori leletek. Remény van rá, hogy az idén is szép leletekkel fog gazdagodni ez ásatások útján a múzeum.

— **Kedélyes rabló.** Kovács Mihály csongrádi illetőségű napzámós a könnyelmű embereknek ahhoz a fajtájához tartozik, akik nem csinálnak lelkiismereti furdalást a más jószágának el tulajdonításából. Egyszerűen a magukénak tekintik azt, ami a szemüknek, szájuknak kedves. A nyár folyamán például Kovács Mihály útnak indult egyszer es kaland után járkált. Amint így ment-mendegélt, beleütközött egy lakóházba, annak is éppen csak a — kamarájába. Nosza nekifeküdt a kamara ajtajának és mivel az erősen be volt zárva, hát kivette a sarkából. Aztán belépett és körülzimatolta a helyiséget. Talált ott mindenféle, neki kedves dolgot. Rossz csizmáját levette és ujat húzott helyette. A szögön levő subát magára terítette, a gazda süvegét a maga fejébe nyomta. Így ellátva, tovább mendegélt, amíg még egy subával találkozott a szomszédos tanyán. Azt is pártfogása alá vette. Ilyenképen aztán most betérésért és lopásért került a szegedi bün-

tető bíróság elé, ahová a börtönből vezették föl egy másik csalafaságából kifolyólag. A káros gazdák: Burder Gergely és Győri Imre csongrádi magyarok. A vádlott beismerte bűnét és a bíróság, összbitetésül, 8 havi börtönt szabott ki rá. Az ítélet jogerős.

— **Szüreti multság.** Az iparos ifjak önképző körének szüreti mulatsága f. hó 11-én, vasárnap esti 8 órakor kezdődik, az ipartestületi ház termeiben, ahova 7 órakor este a csőszleányok és csőszök előre begyülekeznek. Esti 8 órakor nyitja meg a hegybiztos a szüretet s ugyanakkor kezdődik a szabad lopás, melynél megbüntetik azt, akit a csőszleányok vagy csőszök rajta érnek, még pedig 10 fillérről 30 fillérig terjedhető és azonnal lefizetendő pénzbírságra. A legtöbbszór rajtaszűrtetve azonban megvigasztalódhatik azaz, hogy ő nyeri el az ünnepélyes szőlőkoszorúját; míg a legtöbb tolvajt elcsipett csőszleány szép emléktárgyat kap. Szóval, kedélyes mulatságnak ígérkezik az iparosifjak önképzőköriének f. hó 11-ki zártkörű szüreti mulatsága, melyre éppen ezért kézségesen hívjuk fel mi is újlag olvasóink szíves figyelmét.

— **Szentesi sportegylet.** A sportegylet művezetősége ezúton tudatja a sportegylet tagjaival, hogy az egyleti torna és vívóórak ezúttal kedden, esütőtökön és szombaton délután 5—7 órakor tartatnak meg. Egyben felhívja a tagokat az egyleti tornaórák szorgalmasabb látogatására.

— **Ártatlanul került bajba.** A véletlen sokszor ártatlanokat is bajba sodor. Így jutott ki a keserűségből Gál József tisztos kisteleki iparos mesternek is, akire a gonosz véletlen, egy lopas-ügyből kifolyólag, a tettesség gyanúját ráirányította. A közbiztonság órei mit tehettek egyebet, vizsgált alá fogták; mert a gyanú azt tartotta, hogy a Gáléknál talált hűvétvisi sonkák és egyéb kedves ünnepi falatok — lopott elemzősiak. Bűnjelekként le is foglaltak ezeket. És most kiderült, hogy Gál József ártatlanul jutott bajba. A vizsgálat során igazolta, kitől vette az élelmi szerket, miért is beszűntette ellene az eljárást.

— **Halálos esés.** Mechs Balogh Imre II. tized 136. szám alatt lakó 71 éves gazdaember f. hó 6-án, minden betegkedés nélkül meghalt és hullájának orvosi vizsgálata alkalmával megállapították, hogy jobb halántékán és bal felső karján kiterjedt véraláfutást származó két foltok vannak, melyek valamely, 2—3 nap előtt szenvedett ütés vagy ütődés által idéztettek elő. Az elhunyt családjának tagjai úgy mondják, hogy az öreg ember f. hó 5-én a padlásról esett le és ekkor szenvedte a zúdosásokat, melyek halálát is okozták.

— **Az öreg gazda haragja.** Cseh János öreggazda volt a Spitzer Lajos sándorfalvi mézszar tanyáján. Ő volt a gazdaság esze és legjobb parancsolója, aki egyenesen a tulajdonosnak számolt be cselekedeteivel. Nagy volt ennél fogva a respektusa egyenély béres-körökben. Történt azonban, hogy a nyáron Spitzer Lajos kinézett a gazdaságába és ott nem találta rendjén a dolgokat. Ezért aztán rámondult az öreggazdára. Szidta is. Cseh János pedig, az önértében sértett öreggazda összekaszkodott akkor a saját gazdájával és jól clayagabugyálta. Ezért aztán most a duzzadó önértélt embert a szegedi büntényítő bíróság három havi fogházra és 30 korona pénzbüntetésre ítélte el.

— **Szerencsés szerencsétlenség.** Igazán annak lehet nevezni azt a könnyen végzetes válhatott szerencsétlenséget, ami tegnap történt a Tiszaparton. Székely Sándor szentesi gazdálkodo tegnap hordókkal felpakolvá szüretre ment Csongrádra. A kompnál a Székely lovai valamitől megijedtek, a kocsiat elragadták s a kocsi a lovakkal, kocsiossal, hordókkal együtt harmadfélől magas part-ról belegurult a Tiszába, de oly különös szerencsével, hogy mindössze a kocsiudrú tört ketté, semmi egyéb kár vagy baj nem esett. Erre valóban rá lehet mondani: hogy ritka szerencse a szerencsétlenségben.

